

Sarajevo, 17.02.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
10.02.2020.- 14.02.2020.

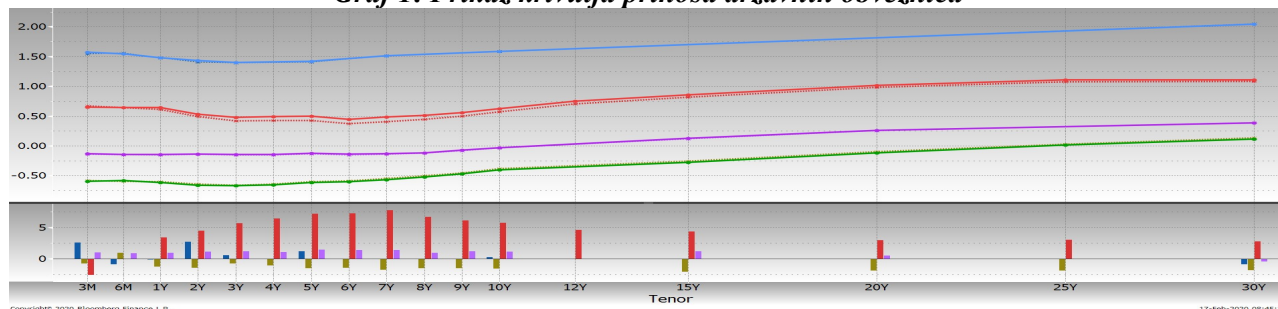
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	7.2.20	-	14.2.20		7.2.20	-	14.2.20		7.2.20	-	14.2.20		7.2.20	-	14.2.20	
2 godine	-0,64	-	-0,66	↘	1,40	-	1,43	↗	0,49	-	0,54	↗	-0,15	-	-0,13	↗
5 godina	-0,60	-	-0,62	↘	1,40	-	1,42	↗	0,42	-	0,50	↗	-0,14	-	-0,12	↗
10 godina	-0,39	-	-0,40	↘	1,58	-	1,58	→	0,57	-	0,63	↗	-0,04	-	-0,03	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	7.2.20	-	14.2.20	
3 mjeseca	-0,496	-	-0,562	↘
6 mjeseci	-0,595	-	-0,585	↗
1 godina	-0,588	-	-0,597	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 14.02.2020. godine (pune linije) i 07.02.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

I dalje prisutna povećana potražnja za sigurnim investicijama, usljed rizika koji sa sobom nosi širenje koronavirusa, utjecala je na blagi pad prinosa sigurnijih obveznica eurozone tijekom prošlog tjedna. Početkom tjedna su objavljeni podaci koji su ukazali na priličan pad industrijske proizvodnje u eurozoni zabilježen krajem prošle godine, a krajem tjedna su objavljeni podaci o slabom rastu GDP-a eurozone u četvrtom tromjesečju, pri čemu treba istaknuti da je njemački GDP stagnirao u odnosu na prethodno tromjesečje. **Europsko povjerenstvo je objavilo prognoze gospodarskoga rasta prema kojima se očekuje da će GDP eurozone ove godine zabilježiti isti rast kao u prethodnoj godini, odnosno rast od 1,2%.** Europsko povjerenstvo je navelo da je spori oporavak gospodarskoga rasta u odnosu na 2019. godinu pod negativnim utjecajem izbijanja koronavirusa, koji je okarakteriziran kao „ključni silazni rizik“. Prognoze ove institucije za rast GDP-a Italije za tekuću godinu iznose 0,3% te 0,6% u 2021. godinu, nakon iznenađujućeg pada GDP-a koji je zabilježen krajem prošle godine. Zamjenik ministra financija Italije Misiani je izjavio da postoji mogućnost da zbog koronavirusa Italija bude suočena sa četvrtom recesijom u posljednjih nešto više od 10 godina, odnosno da je moguće da ciljane razine gospodarskoga rasta za 2020. godinu budu promašene. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch je zadržala rejting Italije (BBB) nepromijenjenim, kao i „negativne“ izglede rejtinga, iako je očekivano da bi moglo doći do promjene izgleda na „stabilan“.

Predsjednica ECB Lagarde je na izlaganju pred Parlamentom EU izjavila da monetarna politika „nije jedina igra u gradu“, kao i da što duže stimulativne mjere ECB ostanu na snazi, to je veći rizik da sporedni učinci postanu izraženiji. Ona je dodala da kada su kamatne stope niske, fiskalna politika može biti veoma učinkovita, odnosno može da podrži trend gospodarskoga rasta eurozone, a što zauzvrat povećava cjenovne pritiske i na kraju može da dovede do većih kamatnih stopa, čime je još jednom zatražena veća potrošnja država članica. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da bi izbijanje koronavirusa u Kini moglo imati prilično ozbiljne kratkoročne posljedice po ekonomiju uslijed otkazivanja i odgađanja planova potrošnje. Što se tiče inflacije u eurozoni, Lane je izjavio da bazni scenario ECB ukazuje na postupni, ali vidljiv rast inflacije, kao i da je za to još uvijek potrebna prilagodljiva monetarna politika koja će podržati snažnije usklađivanje inflacije ka ciljanoj razini u srednjem roku. Lane je izjavio i da su monetarni stimulansi, kao što su negativne kamatne stope, i dalje učinkoviti, ali da kreatori fiskalnih politika mogu učiniti više, te je dodao da je faza niskih kamatnih stopa u eurozoni „privremena“.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	PROSINAC	-2,5%	-4,1%	-1,7%
2.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	PROSINAC	-0,4%	-4,3%	-0,8%
3.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	PROSINAC	-	-4,5%	-9,0%
4.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	PROSINAC	-	0,6%	1,7%
5.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	VELJAČA	5,9	5,2	7,6
6.	GDP – EZ (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	0,1%	0,1%	0,3%
7.	GDP – Njemačka (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	0,1%	0,0%	0,2%
8.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	0,3%	0,4%	0,4%
9.	GDP – Portugal (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	0,4%	0,6%	0,4%
10.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	PROSINAC	19,3	22,2	19,1
11.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	PROSINAC	-	5,01	4,89
12.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	PROSINAC	-	2.409,2	2.445,9
13.	Stopa inflacije – Njemačka	SIJEČANJ	1,6%	1,6%	1,5%
14.	Stopa inflacije – Nizozemska	SIJEČANJ	1,6%	1,7%	2,8%
15.	Stopa inflacije – Španjolska	SIJEČANJ	1,1%	1,1%	0,8%
16.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	-	0,3%	0,1%
17.	ILO stopa nezaposlenosti – Francuska (tromj.)	IV tromjesečje	8,5%	8,1%	8,5%

SAD

Usprkos rastu zabrinutosti zbog širenja koronavirusa, financijsko tržište u SAD je tijekom proteklog tjedna bilo relativno mirno. Predsjednik SAD Trump je objavio godišnji proračun i plan potrošnje u iznosu od 4,8 bilijuna USD, predlažući značajna smanjenja socijalnih programa, ali i povećanje potrošnje na obranu i specifična davanja, koja bi povećala bruto javni dug iznad 30 bilijuna USD u narednoj desetljeću. U obraćanju pred Kongresom predsjednik Feda Powell je istaknuo zabrinutost za izgled ekonomije SAD, te je kao značajan čimbenik naveo potencijalnu prijetnju širenja koronavirusa iz Kine. Powell je, također, ponovio stav Feda da je trenutni raspon referentne kamatne stope „prikladan“ za održavanje ekspanzije.

Prema rezultatima ankete koju je proveo Fed iz Njujorka, radnici su postali optimističniji u pogledu tržišta rada, kao i izgleda oko inflacije u narednoj godini, dok je prognozirana stopa inflacije u sljedeće tri godine ostala nepromijenjena (2,5%), što je znak da potrošači očekuju da će cijene ostati stabilne.

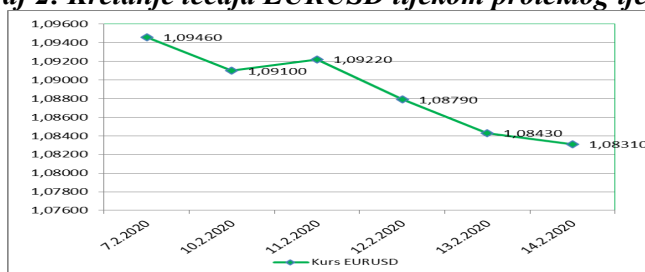
Prema rezultatima istraživanja Bloomberga za veljaču, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 1,8% za tekuću godinu, te stope od 2,0% i 1,9% za 2021. i 2022. godinu, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je blago revidirana na 2,0% sa prethodno prognoziranih 2,1%, dok za narednu godinu iznosi 2,1%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed na sjednici koja se održava u ožujku zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu, dok vjerojatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 26,5%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodn o razdoblje
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	SIJEČANJ	2,4%	2,3%
2.	Bilanca proračuna (u mlrd USD)	SIJEČANJ	-10,0	-13,3
3.	Zarade po radnom tjednu (G/G)	SIJEČANJ	-	0,1%
4.	Indeks ulaznih cijena (G/G)	SIJEČANJ	0,2%	0,5%
5.	Indeks izlaznih cijena (G/G)	SIJEČANJ	-0,2%	-0,9%
6.	Obujam maloprodaje (M/M)	SIJEČANJ	0,3%	0,2%
7.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	7. VELJAČE	-	1,1%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8. VELJAČE	210.000	205.000
9.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	9. VELJAČE	-	65,7
10.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	SIJEČANJ	-0,2%	-0,3%
11.	Iskorištenost kapaciteta	SIJEČANJ	76,8%	77,1%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0946 na razinu od 1,0831 (najniža razina od polovice svibnja 2017. godine), a što predstavlja smanjenje od 1,05% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Investitori su trenutno zabrinuti za ishod trgovinskih pregovora između Velike Britanije i EU. Investitori očekuju da bi se mogli pojaviti problemi u trgovinskim pregovorima sa EU u narednih 11 mjeseci koji predstavljaju tranzicijsko razdoblje Brexita.

Zvaničnik Gove, koji je de facto zamjenik premijera, je delegatima potvrdio da će u sklopu priprema za buduće odnose o pitanju granica, vlada uvesti trgovinske barijere u post Brexit razdoblju. Gove je upozorio da će postojati provjere hrane i dobara životinjskog porijekla, kao i da će postojati i carinske deklaracije te obvezni sigurnosni certifikati za ukupan uvoz. Pored toga, Gove je istaknuo da je jedini način da se izbjegnu ove procedure usklađivanje sa EU zakonima. Ipak, ukoliko se ovo usklađivanje provede, onda se potkopava osnova na kojoj je premijer osigurao svoj mandat na općim izborima koji su potvrdili Brexit.

Guverner BoE Carney je izjavio da će rast kamatnih stopa, odnosno uzlazno prilagođavanje, vjerojatno biti umjereno. On je, također, izjavio da BoE očekuje da će kamatne stope biti relativno niske u doglednoj budućnosti, dok član MPC Haskel smatra da ograničene mogućnosti BoE znače da je potrebno odmah smanjiti kamatne stope kako bi se potakla inflacija. Pregovarač EU za Brexit Barnier je izjavio da će Brisel odbaciti napore koji se odnose na sporazum o financijskim uslugama u novom sporazumu između EU i Velike Britanije u novom trgovinskom sporazumu ili o dugoročnom sporazumu ekvivalencije, koji predstavlja režim kojim će upravljati London do kraja ove godine. Barnier inzistira na tome da će EU odluke biti donesene unilateralno od strane EU.

Jedan od zvaničnika BoE Bailey je uoči krucijalnih pregovora sa EU izjavio da Velika Britanija treba da ima slobodu u promjeni svojih pravila. Prema njegovom mišljenju, neophodno je da postoje kapaciteti za reviziju i usvajanje pravila. Također, on je sugerirao da Velika Britanija može da odstupa od širokih EU pravila poput Solventnosti II koja pokrivaju osiguranje, kao i MiFID koji pokriva investicijske usluge. Bailey je ove komentare iznio prilikom jučerašnjeg obraćanja u Parlamentu. Ministar financija Javid želi

da se postigne sporazum koji će omogućiti stalni pristup tržištu EU, što je glavni pregovarač EU Barnier već odbio s obzirom na to da pravila Velike Britanije mogu odstupati od EU pravila. Također, predsjednica EU Komisije von der Leyen je upozorila premijera Johnsona da će Velika Britanija trebati buduća obvezivanja prema EU zbog „jedinstvenog“ pristupa koji bi imala prema EU tržištu. Guverner BoE Carney je izjavio da je još uvijek veoma rano prosuditi utjecaj koronavirusa na ekonomiju i financije.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Ukupne poslovne investicije P (Q/Q)	IV tromjesečje	-	-1,0%	0,0%
2.	GDP (Q/Q) P	IV tromjesečje	0,0%	0,0%	0,4%
3.	Osobna potrošnja (Q/Q) P	IV tromjesečje	0,1%	0,1%	0,3%
4.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	IV tromjesečje	0,5%	2,1%	-0,6%
5.	Izvoz (Q/Q) P	IV tromjesečje	1,8%	4,1%	7,9%
6.	Uvoz (Q/Q) P	IV tromjesečje	-0,1%	-0,8%	-0,3%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G)	PROSINAC	-0,8%	-1,8%	-2,5%
8.	Prerađivački sektor (G/G)	PROSINAC	-1,0%	-2,5%	-3,3%
9.	Trgovinska bilanca (u mil GBP)	PROSINAC	-350	7.715	1.821
10.	Građevinski sektor (G/G)	PROSINAC	3,6%	5,0%	2,6%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,84918 na razinu od 0,83011, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,2892 na razinu od 1,3047.

JAPAN

Prošlog tjedna su objavljene prognoze MMF-a prema kojim će gospodarski rast Japana iznositi 0,7% u 2020. i 0,5% u 2021. godini, dok Vlada Japana prognozira stopu od 1,4% za tekuću godinu. S obzirom na to da je trenutna stopa inflacije znatno ispod ciljane razine BoJ od 2%, MMF je revidirao prognoze vezane za inflaciju, te prognozirane stope za tekuću i narednu godinu iznose 1,1% i 1,2%, respektivno. Kao ključni dugoročni rizik za zemlju navodi se starenje stanovništva.

Savjetnik premijera Japana za ekonomiju Hamada je izjavio da je japansko gospodarstvo krajem prošle godine zabilježilo najveću krizu od 2014. godine, te je istaknuo da bi fokus trebalo usmjeriti na učinke širenja koronavirusa kako bi se izbjegla recesija u narednim tromjesečjima.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	PROSINAC	28,0	120,7	-2,5
2.	Tekući račun (u milijardama JPY)	PROSINAC	464,7	524,0	1.436,8
3.	Monetarni agregat M2 (G/G)	SIJEČANJ	2,7%	2,8%	2,7%
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	SIJEČANJ	2,3%	2,3%	2,3%
5.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	SIJEČANJ	1,5%	1,7%	0,9%
6.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	PROSINAC	0,1%	-0,2%	1,4%
7.	Porudžbine strojnih alata (G/G) P	SIJEČANJ	-	-35,6%	-33,5%

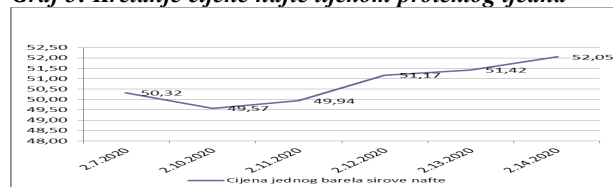
JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 120,14 na razinu od 118,95 (najniža razina od polovice listopada prošle godine). JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine od 109,75 na razinu od 109,78.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 50,32 USD (45,97 EUR). Cijena nafte je početkom tjedna smanjena pod utjecajem slabljenja kineske tražnje za ovim energentom, što je rezultat širenja koronavirusa. Do kraja tjedna cijena nafte je zabilježila rast usprkos tome što se čekao odgovor Rusije vezano za smanjenje obujma proizvodnje nafte. OPEC je predložio smanjenje ponude, dok je ministar energije Rusije Aleksandr Novak izjavio da Moskva „studira“ plan OPEC+ te je sadašnju situaciju nazvao „izuzetno nestabilnom“. Pojedini analitičari su ove izjave protumačili kao optimistične, što je i utjecalo na rast cijene nafte. Sredinom tjedna cijena nafte je nastavila da bilježi rast nakon što su glavni proizvođači u Rusiji dali podršku za produženje smanjenja obujma proizvodnje što je predložio OPEC+, dok globalno tržište čeka definitivni odgovor na utjecaje koronavirusa. Pored toga, OPEC je snizio očekivanja za globalnu tražnju za naftom u prvom tromjesečju za 440.000 barela dnevno, odnosno za trećinu. Krajem tjedna cijena nafte je nastavila da bilježi rast nakon što su OPEC i IEA smanjili očekivanja za tražnju naftom, pri čemu IEA predviđa da će u prvom tromjesečju ove godine biti smanjena prvi put u posljednjih deset godina, što je rezultat utjecaja koronavirusa. IEA smatra da pad u potražnji za naftom predstavlja rizik viška od oko 1,7 milijuna barela na dnevnoj razini u prvom tromjesečju i 560.000 u drugom tromjesečju. Obujam proizvodnje OPEC-a u siječnju je najmanji od 2009. godine. Do kraja tjedna Rusija nije donijela odluku o prijedlogu OPEC+ da se dalje smanji obujam proizvodnje ovog energenta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 52,05 USD (48,06 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 3,44%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremljeno:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.570,44 USD (1.434,72 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je povećana kako se broj umrlih od koronavirusa povećao, što je utjecalo na rast zabrinutosti i ekonomske utjecaje ovih događanja. Međutim, već narednog dana, nakon što je Svjetska banka ponudila tehničku pomoć Kini u podršci borbi sa epidemijom koronavirusa, ali bez novih kredita, cijena zlata je smanjena. Zvaničnik Svjetske banke Malpass je istaknuo da Svjetska banka radi sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom u pružanju pomoći Kini, uključujući i savjete o prethodnim zdravstvenim krizama, ali kreditni resursi nisu u planu s obzirom na to da Kina koristi svoje resurse. U narednim danima cijena zlata je uglavnom bilježila rast zbog rizika koje je izazvao strah od širenja koronavirusa. Podaci o broju zaraženih su značajno revidirani na gore uslijed promjene metodologije dijagnostificiranja. Sada su prepoznate četiri nove kategorije: „sumnjivi slučajevi“, „klinički dijagnosticirani slučajevi“, „potvrđeni slučajevi“ i „pozitivni testovi“. Krajem tjedna cijena zlata je nastavila da bilježi rast. Direktorica MMF-a Georgieva je izjavila da nedostatak dubljeg poboljšanja globalnog ekonomskog sustava usporava ionako anemičan globalni rast, dok je utjecaj koronavirusa dodatno produbio ovo stanje čime je umanjio izgleda za značajniji gospodarski rast u ovoj godini.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.584,06 USD (1.462,52 EUR). Cijena zlata je na tjednoj razini zabilježila rast od 0,87%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

